

УДК 342.9

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-6-156-162

Ігор ПАСТУХ[©]

доктор юридичних наук, доцент

(Національна академія внутрішніх справ,
м. Київ, Україна)

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУДДІ В СИСТЕМІ СУБ'ЄКТІВ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Досліджено особливості правового статусу судді в системі суб'єктів розгляду справ про адміністративні правопорушення. Виділено організаційні, компетенційні та процесуальні особливості реалізації такого статусу в провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Акцентується увага на вдосконаленні застосування судом такого заходу процесуального примусу як привід. Напрямом удосконалення законодавства у цьому контексті визначена доцільність законодавчого закріплення положення про можливість розгляду справ про адміністративні проступки без присутності осіб, які їх вчинили (де їх участь визначена КУпАП як обов'язкова) у випадках належного їх повідомлення про час і місце розгляду справи або неможливості приводу цих осіб у разі їх відсутності за місцем проживання (реєстрації). Під час дослідження запропоновано авторське визначення поняття «правовий статус судді у справах про адміністративні правопорушення».

Ключові слова: суд, суддя, правовий статус судді, розгляд справ про адміністративні правопорушення, адміністративні стягнення, провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Постановка проблеми. Сьогодні спостерігається негативна тенденція збільшення випадків порушення прав і законних інтересів громадян діями та рішеннями різноманітних суб'єктів уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення. Розгляд справ про адміністративні правопорушення судом є однією з визначених законом процедур судочинства. Серед інших суб'єктів владних повноважень, у яких діяльність по розгляду справ про адміністративні проступки є другорядною, суд посідає особливе місце, оскільки наділений низкою специфічних ознак для вирішення правових спорів як його основної функції. У цьому контексті важливо встановити зміст цих особливостей, що сприятиме не тільки ефективному удосконаленню адміністративно-деліктного законодавства, а і забезпеченню прав та законних інтересів учасників відповідного провадження.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми. Варто наголосити, що питанням правового статусу судді приділялася певна увага в науці адміністративного права у працях вчених-юристів, зокрема: В. Авер'янова, О. Бандурки, В. Бевзенка, Ю. Битяка, І. Бородіна, В. Гапунька, В. Гаращук, С. Додіна, В. Зуй, Т. Коломоєць, В. Колпакова, А. Комзюка, О. Кузьменко, Р. Мельника, Т. Мінки, Р. Миронюка, С. Мосьондза, В. Петкова, С. Петкова, Д. Приймаченка, А. Собакаря та ін. На рівні дисертаційних досліджень питання розгляду справ про адміністративні правопорушення в судах розглядали С. Короєд, А. Іванищука, В. Скавронік, Г. Супрун, Ц. Колінько. Однак зазначені наукові праці окреслену проблематику висвітлюють фрагментарно, в аспекті розгляду більш змістовних питань.

Мета статті – на підставі аналізу законодавства та наукових розробок теоретичних питань визначити поняття та особливості правового статусу судді в системі суб'єктів розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Виклад основного матеріалу. Однією з особливостей адміністративної відповідальності, що відрізняє її від інших видів юридичної відповідальності, є широке коло суб'єктів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення.

© І. Пастух, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5889-7055>

igordp76@gmail.com

Відповідно до положень ст. 213 КУпАП ними, зокрема, можуть бути: адміністративні комісії при виконавчих комітетах сільських, селищних, міських рад; виконавчі комітети (а в населених пунктах, де не створено виконавчих комітетів, – виконавчі органи, що виконують їх повноваження) сільських, селищних, міських рад та їх посадові особи; районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді), а також місцеві адміністративні та господарські суди, апеляційні суди, Верховний Суд (відповідно до положень діючого законодавства справи про адміністративні правопорушення розглядаються суддями одноособово).

Безперечно, даний перелік не є вичерпним, оскільки сам Кодекс, інше законодавство про адміністративну відповідальність передбачають право й інших уповноважених суб'єктів (органи виконавчої влади, інші державні органи) розглядати справи про адміністративні правопорушення. Усіх цих суб'єктів і закон об'єднує спільне завдання – «охорона прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України, прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції і законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством» [1].

Незважаючи на спільні завдання діяльності усіх цих суб'єктів, їх якісні характеристики є різними, що певним чином впливає й на результати їх роботи. У цьому контексті окремо слід виділити суддів, які мають низку особливостей їх адміністративно-процесуальної діяльності, реалізація яких дозволяє їм мати право та належним чином розглядати справи про адміністративні проступки та виносити відповідні постанови.

Ці особливості можна поділити на такі види: а) організаційні; б) компетенційні (юрисдикційні); в) процесуальні.

До першої категорії таких вимог слід віднести, по-перше, ті, що висуваються до кандидатів на посаду судді. Відповідно до статті 69 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [2], на таку посаду може бути призначений лише добросесний громадянин України певної вікової категорії (не молодший тридцяти та не старший шістдесяти п'яти років), із вищою юридичною освітою, досвідом роботи (вимагається стаж професійної діяльності у сфері права не менше п'ять років), фаховою компетентністю, із відповідним документально підтвердженим рівнем володіння державною мовою. Як правильно зазначає М. Оніщук, на сьогодні законом визначено вимоги до кандидатів на посаду судді, встановлено процедуру їх спеціальної підготовки, за результатами якої передбачено проведення кваліфікаційного іспиту. Такий порядок дає змогу чітко визначити та підготувати найкращих, тому сьогодні вже не протекція, а належна суддівська кваліфікація та освіта є запоруками високого професіоналізму судді [3, с. 6].

Також, особливістю судді, що відрізняє його від інших адміністративно-юрисдикційних суб'єктів є його місце та призначення в системі владних органів. Судді є носіями судової влади в Україні, які здійснюють правосуддя незалежно від законодавчої та виконавчої влади. Вони є посадовими особами судової влади, які відповідно до Конституції України наділені повноваженнями здійснювати правосуддя та виконувати свої обов'язки на професійній основі в судах загальної юрисдикції. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються. Суддя, здійснюючи правосуддя, є незалежним та керується верховенством права. Суд ухвалює рішення іменем України. Судове рішення є обов'язковим до виконання [2].

На відміну від інших суб'єктів, розгляд справ про адміністративні правопорушення (здійснення іншого правосуддя) для судді є його основним обов'язком. Для інших суб'єктів владних повноважень таке повноваження є другорядним оскільки вони призначені для вирішення інших основних завдань (публічне адміністрування сферами та галузями, охорона публічного порядку та безпеки, державного кордону тощо). Єдиним суб'єктом, який за цією ознакою наближений до судді є адміністративні комісії при виконавчих комітетах сільських, селищних, міських рад. Відповідно до п. 1 Положення про адміністративні комісії Української РСР, затвердженого Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 9 березня 1988 року № 5540-XI, «завданням адміністративних комісій є розгляд справ про адміністративні

правопорушення, виховання громадян у дусі точного та неухильного додержання радянських законів, правил соціалістичного співжиття, чесного ставлення до державного і громадського обов'язку, поваги до прав, честі й гідності громадян, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самими правопорушниками, так і іншими особами». Цим Положенням, а також КУпАП закріплена виключна компетенція адміністративні комісії розглядати усі справи про адміністративні проступки, окрім тих, що віднесені до компетенції інших органів (посадових осіб).

Наприклад, розглянемо адміністративну правосуб'єктність у цьому питанні інших суб'єктів владних повноважень – органів Національної поліції – другого за кількістю справ про адміністративні правопорушення, які вони мають право розглядати. Зокрема, в п. 8 ч. 1 ст. 23. Основні повноваження поліції Закону України «Про Національну поліцію» зазначено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань у випадках, визначених законом, здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання. Інші (34) повноваження цього центрального органу виконавчої влади спрямовані на превентивну та профілактичну діяльність вчиненню правопорушень, виявленню причин та умов, що сприяють їх вчиненню, вжиття заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, забезпечення дозвільної системи, досудового розслідування кримінальних правопорушень, надання невідкладної допомоги особам, постраждалим від правопорушень та інші.

До особливостей цього виду слід також віднести наявність у Кримінальному кодексі України статті 382, санкція якої передбачає покарання за умисне невиконання вироку, рішення, ухвали, постанови суду, що набрали законної сили, або перешкодження їх виконанню.

Компетенційними особливостями судді є такі. По-перше, їх виключне право застосовувати заходи адміністративної відповідальності (окремі види адміністративних стягнень та інші заходи відповідальності). Статтею 24 КУпАП визначено такі види адміністративних стягнень: попередження; штраф; оплатне вилучення предмета, що став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних унаслідок вчинення адміністративного правопорушення; позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання); позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; громадські роботи; виправні роботи; суспільно корисні роботи; адміністративний арешт; арешт із утриманням на гауптвахті; видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства та інші. Усі адміністративні стягнення із цього переліку (крім попередження та штрафу) застосовуються лише судами, оскільки суттєво впливають на реалізацію особистих, майнових та немайнових прав особи. Розширюється компетенція судів із розгляду справ про інші адміністративні правопорушення положенням ч. 1 ст. 221 КУпАП, зокрема тими, що вчиняються особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, незалежно від того, до компетенції якого органу (посадової особи) вони спочатку були віднесені. Наслідком розгляду таких справ може стати застосування суддею до неповнолітнього як адміністративних стягнень так і заходів впливу, що до них можуть бути застосовані (зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; попередження; догана чи сувора догана; передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, або під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання).

Із цього приводу, окремо слід звернути увагу на право розсуду судді при призначенні покарання. На думку В. Немченка, суддівський розсуд в адміністративному процесі – це офіційна, регламентована нормами адміністративно-процесуального права можливість судді обирати (визначати) найбільш оптимальний варіант рішення (дії) із кількох юридично допустимих його (її) варіантів [4, с. 11]. А. Мірошніченко визначає суддівський розсуд як суб'єктивний вибір одного з можливих варіантів у тлумаченні та застосуванні права та у встановленні фактів, що здійснюється суддею [5, с. 3]. Суддівський розсуд – це аналіз альтернативних варіантів вирішення справи з метою вибору найбільш адекватного для конкретної ситуації. До того ж, методика вибору під час ухвалення судового рішення універсальна: вибір судді впливає з мотивів,

виражених у логічних конструкціях, а також прагненні до справедливості [7, с. 27]. Зміст суддівського розсуду визначають його дискреційні повноваження. У теорії права розрізняють такі види дискреційних повноважень: 1) право на власний розсуд вирішувати вчиняти дії чи утриматись від цього; 2) вибір в ухваленні одного з можливих та юридично допустимих рішень (вчинення дій); 3) вибір способу дії. Суддівський розсуд у справах про адміністративні правопорушення реалізується, зокрема, у декількох випадках: а) ураховуючи під час призначення покарання в межах санкції статті особливої частини КУпАП характер вчиненого правопорушення, особу порушника, ступінь його вини, майновий стан, обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність; б) обираючи вид заходів адміністративної відповідальності, які доцільно застосувати. Таке право судді передбачено ст. 13 КУпАП, де зазначено, що у разі вчинення особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років адміністративних правопорушень, передбачених статтями 44, 51, 89, 121-127, 130, статтею 139, частиною третьою статті 154, частиною другою статті 156, статтями 173, 173-4, 174, 183-1, 185, 190-195 цього Кодексу, вони підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах. Водночас за вчинення цих же правопорушень (окрім того, що передбачено ст. 185) судом (із урахуванням характеру вчиненого правопорушення та особи, яка його вчинила) можуть бути застосовані заходи впливу, передбачені статтею 24-1 цього Кодексу.

Усе це дозволяє стверджувати, що право суддівського розсуду та можливості вибору заходів адміністративної відповідальності у судді є значно ширшим, ніж в інших суб'єктів владних повноважень.

По-друге, суддя має особливу універсальну компетенцію щодо розгляду справ про адміністративні проступки. Якщо для всіх інших суб'єктів характерною ознакою є те, що вони розглядають справи про адміністративні правопорушення, що притаманні і пов'язані сферою їх (управління, адміністрування) діяльності (наприклад, органи Державної прикордонної служби України розглядають справи, пов'язані з порушенням прикордонного режиму, режиму в пунктах пропуску через державний кордон, невиконанням рішення про заборону в'їзду в Україну, із порушенням порядку в'їзду до району проведення антитерористичної операції або виїзду з нього; Державна міграційна служба – справи, пов'язані з порушенням законодавства про паспорт громадянина України, питання щодо реєстрації місця проживання, Держохоронпраці – про порушення нормативних актів щодо безпечного ведення робіт, зберігання, використання та обліку вибухових матеріалів у галузях промисловості; органи рибоохорони розглядають справи, пов'язані з порушенням правил рибальства та охорони рибних запасів тощо), то судді розглядають справи, що порушують понад сто статей Особливої частини КУпАП, передбачених усіма її главами (від галузі охорони праці та здоров'я населення до здійснення народного волевиявлення та встановленого порядку його забезпечення).

Ці адміністративні проступки характеризуються підвищеним рівнем суспільної шкідливості порівняно з іншими проступками і, як наслідок, застосуванням більш жорстких санкцій за їх вчинення.

До компетенційних особливостей слід також віднести право судді вирішувати питання про відшкодування заподіяної проступком шкоди. Так, у ст. 40 КУпАП зазначено, якщо у результаті вчинення адміністративного правопорушення заподіяно майнову шкоду фізичній або юридичній особі під час вирішення питання про накладення адміністративного стягнення лише суддя має право одночасно вирішити питання про відшкодування винним майнової шкоди незалежно від її розміру шкоди. Окрім цього тільки суд має право покласти на неповнолітню особу, яка досягла шістнадцятирічного віку, обов'язок відшкодувати заподіяну шкоду розміру, що не перевищує одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян, або зобов'язати своєю працею усунути її.

Наявність таких повноважень суду сприяє повноті, всебічності та об'єктивності дослідження матеріалів справи, правильній оцінці зібраних доказів, оперативному усуненню шкідливих наслідків правопорушення. Це також позбавляє позивача необхідності доводити підстави та розміри цивільного позову, призводить до значної процесуальної економії, усуває дублювання в роботі юрисдикційних органів [7, с. 37].

Коли шкоду заподіяно внаслідок чинення адміністративних правопорушень, підвідомчих іншим суб'єктам владних повноважень, питання щодо її відшкодування вирішується в порядку цивільного судочинства. Лише адміністративна комісія та

виконком сільської, селищної, міської ради мають право вирішити це питання одночасно з розглядом справи, якщо розмір майнової шкоди не перевищує двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

Певні особливості має територіальна юрисдикція таких справ. За загальним правилом справи про адміністративні правопорушення розглядається за місцем їх вчинення (ст. 276 КУпАП). Водночас, у разі вчинення водієм правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, підвідомчих судам, такі справи можуть розглядатися судами за місцем обліку транспортних засобів або за місцем проживання осіб, які ними керували. У разі вчинення особою адміністративного правопорушення передбаченого ч. 3 ст. 178 КУпАП відповідні справи розглядаються судом за місцем їх вчинення або за місцем проживання порушника.

Процесуальні особливості діяльності судді в адміністративно-деліктному провадженні наступні. Перш за все, такими є строки накладення адміністративного стягнення. За загальним правилом, визначеним ст. 38 КУпАП, адміністративне стягнення може бути накладено усіма суб'єктами, уповноваженими розглядати справи про адміністративні правопорушення (крім суду), не пізніше як через два місяці з дня його вчинення, а за умови триваючого правопорушення – не пізніше як за два місяці з дня його виявлення, а також три місяці з дня прийняття рішення щодо закриття кримінального провадження за умови наявності в діях особи ознак адміністративного проступку. Якщо ж розгляд таких справи є компетенцією суду, то загальний строк накладення адміністративного стягнення становить вже три місяці з дня вчинення правопорушення або його виявлення, якщо правопорушення є триваючим. Законом також встановлено спеціальні (збільшені) строки накладення стягнень для певних категорій адміністративних правопорушень: а) шість місяців із дня виявлення правопорушень, пов'язаних із корупцією, порушень законодавства про закупівлі, але не пізніше двох років із дня їх вчинення; б) три місяці з дня виявлення адміністративних правопорушень, передбачених статтями 204-1 і 204-2 цього Кодексу, вчинених іноземцями або особами без громадянства, стосовно яких у встановленому законом порядку прийнято рішення про примусове повернення чи примусове видворення з України, але не пізніше року з дня їх вчинення; в) один рік із дня його вчинення правопорушень, передбачених статтею 130 КУпАП.

Мають свої особливості та строки розгляду справ про адміністративні правопорушення. За загальним правилом такі справи розглядаються судом у п'ятнадцятиденний строк із дня одержання протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи. Водночас, такі строки можуть бути мінімальними (одна доба) загалом для тих правопорушень, за вчинення яких передбачено покарання у вигляді адміністративного арешту (дрібне хуліганство, злісна непокоря тощо), арешту з утриманням на гауптвахті (військові правопорушення). Застосуванню таких стягнень, як правило, передують адміністративне затримання, що обмежує право громадян на свободу пересування, строк якого включається до строку арешту в разі його призначення судом.

Окрім цього, тільки суддя в межах реалізації свої дискреційних повноважень може зупинити строк розгляду справ про адміністративні правопорушення. Така можливість передбачена лише щодо правопорушень, пов'язаних із корупцією, у разі ухилення або неявки з поважних причин до суду осіб, які їх вчинили.

Ще однією процесуальною особливістю є те, що суддя стає учасником провадження у справах про адміністративні правопорушення лише на стадії розгляду справи та прийняття по ній рішення. Він не бере участі в адміністративному розслідуванні (не збирає доказів, не застосовує заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 260 КУпАП, тощо).

Окрім цього, лише на цій стадії суддя має право прийняти рішення про застосування до осіб, які вчинили адміністративні правопорушення передбачені частиною першою статті 44, статтями 51, 146, 160, 172-4 – 172-9, 173, частиною третьою статті 178, статтями 185, 185-1, статтями 185-7, 187 КУпАП, приводу, якщо вони ухиляються від явки за викликом органу Національної поліції або судді. Напрямою удосконалення законодавства у цьому контексті має стати нормативне закріплення у Кодексі положення про можливість розгляду зазначених у ч. 2 ст. 268 КУпАП справ про адміністративні проступки без присутності осіб, які їх вчинили у випадках належного повідомлення їм інформації щодо часу та місця розгляду справи або неможливості

приводу цих осіб у разі їх відсутності за місцем проживання (реєстрації).

До процесуальних особливостей також слід віднести порядок набрання постановою судді у справі про адміністративне правопорушення законної сили та її перегляд. Постанова судді у справах про адміністративне правопорушення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги. А постанова судді про накладення таких адміністративних стягнень як адміністративний арешт або арешт з утриманням на гауптвахті набирає законної сили з моменту її винесення. Апеляційний перегляд постанов суду здійснюється суддею апеляційного суду протягом двадцяти днів із дня надходження справи до суду. На відміну від результатів оскарження постанов у справах адміністративними органами, постанова апеляційного суду є остаточною й оскарженню не підлягає.

Характеризуючи особливості діяльності судді в провадженні у справах про адміністративні правопорушення, можна відзначити, що вона має здійснюватися відповідно до норм матеріального (встановлення ознак проступку, виду та міри відповідальності) так і процесуального права (із дотриманням процесуальної форми, процедур). Аналіз положень КУпАП свідчить, що ця діяльність є найбільш нормативно регламентованою, що сприяє реалізації визначених ст. 245 цього Кодексу завдань адміністративно-деліктного провадження: своєчасне, всебічне, повне й об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності з законом, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі додержання законів, зміцнення законності.

Висновки. Підбиваючи підсумок розглянутим питанням, можна сформулювати таке визначення правового статусу судді у справах про адміністративні правопорушення. Це сукупність закріплених законом специфічних організаційних, компетенційних та процесуальних прав, обов'язків, обмежень і гарантій суддів щодо розгляду та вирішення специфічних справ про адміністративні правопорушення у відповідній процесуальній формі, що дозволяють ефективно реалізовувати визначені Кодексом завдання деліктного законодавства та провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Напрямами подальшого удосконалення законодавства у цій сфері мають стати посилення організаційних вимог та процесуальної регламентації не тільки суддів, а й інших суб'єктів владних повноважень, уповноважених розглядати справи щодо адміністративних проступків.

Список використаних джерел

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 51. Ст. 1122.
2. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
3. Бути суддею / Денисенко Л., Сироїд О., Фадєєва І., Шаповалова О. Київ : Бізнесполіграф, 2015. 216 с.
4. Немченко, В. О.. Формування внутрішнього переконання судді в адміністративному процесі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запорізький нац. ун-т. Запоріжжя, 2013. 15 с.
5. Мірошніченко А. Суддівський розсуд, судова помилка та суддівське свавілля (через призму юридичної відповідальності суддів): наук.-практ. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 120 с.
6. Гураченко Н. А. Ціннісно-сміслові константи суддівського пізнання : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.12 / Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2017. 393 с.
7. Скавронік В. М. Адміністративно-юрисдикційна діяльність суду : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Одеська національна юридична академія. Одеса. 2002. 164 с.

Надійшла до редакції 10.12.2021

References

1. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennya vid 07.12.1984 [Code of Ukraine on Administrative Offenses]. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady URSR*. 1984. № 51, art. 1122 [in Ukr.].
2. Pro sudoustriy i status suddiv : Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 № 1402-VIII (2016) [On the Judiciary and the Status of Judges: Law of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*. 2016. № 31, art. 545 [in Ukr.].
3. Buty suddeyu (2015) [To be a judge] / [Denysenko L., Syroyid O., Fadyeyeva I., Shapovalova O.]. Kyiv : Biznespolihraf, 2015. 216 p. [in Ukr.].

4. Nemchenko, V. O. (2013) Formuvannya vnutrishn'oho perekonannya suddi v administratyvnomu protsesi Ukrainy [Formation of the internal conviction of the judge in the administrative process of Ukraine]: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07 / Zaporiz. nats. un-t. Zaporizhzhya, 15 p. [in Ukr.].

5. Miroshnichenko, A. (2020) Suddivs'kyi rozsud, sudova pomylka ta suddivs'ke svavillya (cherez pryzmu yurydychnoyi vidpovidal'nosti suddiv) [Judicial discretion, judicial error and judicial arbitrariness (through the prism of legal responsibility of judges)] : nauk.-prakt. posib. Kyiv: Yurinkom Inter, 120 p. [in Ukr.].

6. Huralenko, N.A. (2017) Tsinnisno-smyslovi konstanty suddivs'koho piznannya [Value-semantic constants of judicial cognition]: dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.12 / Chernivetskyi natsionalnyy universytet imeni Yuriya Fedkovycha. Chernivtsi, 393 p. [in Ukr.].

7. Skavronik V. M. (2002) Administratyvno-yurysdyktsiyna diyal'nist' sudu [Administrative and jurisdictional activities of the court]: dys. kand. yur. nauk. 12.00.07 / Odeska natsionalna yurydychna akademiya. Odesa, 164 p. [in Ukr.].

ABSTRACT

Igor Pastukh. Concept and features of the legal status of a judge in the system of subjects of administrative offenses. The peculiarities of the legal status of a judge in the system of subjects of consideration of cases on administrative offenses have been studied. The organizational (personnel, place and purpose in the system of power), competent (exclusive right to consider certain categories of cases, judicial discretion, delimitation of territorial jurisdiction) and procedural (related to the terms of proceedings, review of cases, etc.) features of such status in the proceedings in cases of administrative offenses have been outlined.

The organizational ones include a special procedure for the appointment and requirements for candidates for the position of judge, the place and appointment of the court in the system of state power and in the implementation of justice procedures, ensuring the implementation of court decisions by sanctions. Competent features include the exclusive right to apply measures of administrative responsibility (certain types of administrative penalties, measures of responsibility applicable to minors), the right to consider certain categories of cases, determine the features of relevant administrative offenses, exercise judicial discretion, delimit territorial jurisdiction, disclose powers the question of compensation for damage caused by the offense). Procedural features are related to the terms of imposition of administrative penalties, consideration of cases, the possibility of their suspension, the order of entry into force of the judge's decision and its review, and others).

Emphasis is placed on improving the court's application of such a measure of procedural coercion as an excuse. In the course of the study, the author's definition of the concept of «legal status of a judge in cases of administrative offenses» was proposed.

The legal status of a judge in cases of administrative offenses is a set of statutory specific organizational, competence and procedural rights, responsibilities, restrictions and guarantees of judges to consider and resolve specific cases of administrative offenses in the appropriate procedural form, which effectively implement the Code tort law and proceedings in cases of administrative offenses.

Keywords: court, judge, legal status of a judge, consideration of cases on administrative offenses, administrative penalties, proceedings on cases on administrative offenses.